וועטער: אמייסטן קלאר און ווארים

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

דאס אידישע ווארט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

זון אויפגאנג 4.20 — זון אונטערגאנג 8.41

Vol. 20, No. 128. Winnipeg, Friday June 27, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג — פרייטאג א' תמוז, תר"ץ.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY JUL 2 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

בעלקין און האפער ריינגעוואשן אין עסטעוואנער געריכט

אין קלאגע קעגן פארשטייער פון איקא ארויסגעווארפן פונם ריכטער, וועלכער האט פארדאמט די איבערגעטריבענע באוויזן פון די עדות פון דער אנקלאגע. — אנקלעגער, מר. בעדלער, גיט צו, אז די קלאגע איז געשטעלט און פינאנסירט געווארן פון א געוויסן וואלפהארן און פון א סינגער פון מאנטרעאל. — קלאגע פון וואלפהארן קעגן שמעון בעלקין און הערי באריש איצט פארן געריכט

(ספעציעל צו ד. א. וו. פון אונזער קארעספאנדענט י. בן־דוד)

עסטעוואן, סאסק., יוני 27. — די קלאגעס קעגן שמעון בעלקין, געוועזענער פארשטייער פון דער איקא אין סאסקאטשעוואן, און מר. האפער, אנגעזעענער אידישער פארמער, — זיינען ארויסגעווארפן פון ריכטער ווייליס אינ'ם דיסטריקט געריכט פון עסטעוואן.

דער פראצעס האט אנגעהאלטן צוויי טעג, אין וועלכע די קרוין עדות האבן ווידערשפראכן איינער דעם צווייטן און זייערע איינענע באוויזן וואס זיי האבן פריער געמאכט אונטער א שבועה אויפ'ן פרעלימינארן פארהער מיט א פאר חדשים צוריק.

ריכטער ווייליס, ארויסגעבנדיק נעכטן זיין אורטייל, האט דערקלערט, אז גארנישט איז ניט געטאן געווארן ניט פון מר. בעלקין און ניט פון מר. האפער, ווען זיי האבן דערפילט זייערע פליכטן, צו באַרעכטיקן די קלאגעס קעגן זיי. ער האט פארדאמט די איבערגעטריבענע באהויפטונגען פון מר. און מרס. באדלער און מרס. עפלבוים, ווי אזעלכע וואס זיינען ניט ווערט געגלויבט צו ווערן, און האט דערקלערט, אז די באוויזן האבן קלאר געמאכט, אז מר. און מרס. באדלער האבן דורכאויס ארויסגעצייגט א פארלאנג אויסצומיידן זייערע פארפליכטונגען און צו שטערן די באאמטע פון דער איקא פון צו קריגן א טייל פון'ם שניט וואס די האט זיי געזעצלאך געקומט.

דער ריכטער, סומירנדיק זיין אורטייל, האט געזאגט, אז לויט די באוויזן וואס מר. בעלקין און מר. האפער האבן געבראכט האבן זיי געהאט דאס פולע רעכט ארייננצוגיין אין שפייכלער און נעמען די תבואה וואס האט געקומט דער איקא, און אז זיי זיינען געווען בארעכטיקט דאס צו טאן, ווייל, כאטש ער איז פריער געווארנט געווארן, האט מר. באדלער אפגעזאגט זיך פון צו געבן אפילו א קערנדל תבואה פרייוויליק. דער ריכטער האט אויך געזאגט, אז די באוויזן פון דר. בראון און נוירס האמבל האבן אים צופרידן געשטעלט, אז קיין שום אומנויטיקע געוואלד מיטלען זיינען ניט באנוצט געווארן. נאכמער, די איקא האט ניט צוגענומען און געקראגן קיין איינציקן בושל פון די תבואה.

אונטער א שטרייינגען קרייז־פארהער פון א. מ. ראוז, קיי. סי., וועלכער האט געהאנדלט פאר דער פארטיידיקונג, זיינען ארויסגעצייגט געווארן ווידערשפרוכן און איבערטרייבונגען פון די באדלערס, מרס. עפלבוים און דזשאו סילווערמאן. די באוויזן פון דער קרוינס איינציגע עדות, דר. בראון און נוירס האמבל, וועלכע האבן אונטערגעזוכט מרס. באדלער נאכדעם ווי זי זאל האבן מיסבאהאנדלט געווארן, האבן קאטעגאריש דערוויזן, אז זי האט ניט ארויסגעצייגט קיין שום סימנים פון מיסבאהאנדלונג.

די קלאגע פון "קאנספיראציע צו באַשווינדלען", געלייגט פון מר. וואלפהארן קעגן שמעון בעלקין און הערי באריש, ווערט איצט פארהערט ביי ריכטער ווייליס אינ'ם זעלבן געריכט.

וו. דזש. פעקינס, פראקוראר פונ'ם עסטעוואנער קרייז, האנדלט פאר דער אנקלאגע, און וו. מ. ראוז, קיי. סי.; א. ה. פרידגוט, און ע. דזש. קעמפבעל, קיי. סי., פאר דער פארטייידיקונג.

די באוויזן פון בעלקין און האפער

די באוויזן פון מר. שמעון בעלקין, עקזעקוטיוו סעקרעטאר פון דער איקא, און ישראל האפער, פראמינענטער פארמער אין דער זאנענפעלד קאלאניע, האבן ארויסגעבראכט די פאלגנדיקע פאקטן:

מר. באדלער איז קאלאניזירט געווארן אויף א פארם פון דער איקא אין 1925, און ער האט געקראגן צאלרייכע הלוואות פון דער אסאסיאציע פאר פערד און בהמות. אויסער דעם זיינען פאר אים אויסגעטיילט געווארן א נייע פארם, מיט א נייעם הויז, מיט א שטאל, א שפייכלער און א עופות־שטאל, אין 1927, צוזאמען מיט הונדערט אקער פריש־געבראכענעם לאנד און מיט מאטעריאלן פאר א צוים.

עס האט זיך ארויסגעוויזן, אז מר. באדלער האט ניט געמאכט קיין צאלונגען פאר עטלעכע יאר אויף זיינע הלוואות, און האט קיינמאל ניט צוגעשטעלט דעם פולן חלק פון'ם שניט וואס ער האט געדארפט צושטעלן. ער האט זיך ארויסגעצייגט צו זיין קריגעריש און טעמפעראמענטפול.

כאטש ער האט געדראשן איבער 500 בושל ווייץ און 360 בושל גערשטן אין 1927, פון וועלכע 166 בושל ווייץ און 120 בושל גערשטן האט געקומט צו דער איקא, אויסער צאלונגען אויף די הלוואות פאר פערד און בהמות. מר. בעלקין האט אים אנגעבאטן אנצונעמען בלויז 100 בושל ווייץ פאר א פולן אויסגלייך, אבער מר. באדלער האט דעם אנבאט ניט אנגענומען, זאגנדיק צו מר. בעלקין און מר. האפער, זיי זאלן עס אליין ארויספירן אויב זיי ווילן.

מר. באדלער האט צוגעגעבן, אז זיין אקציע קעגן דער איקא איז אנגעפירט און פינאנסירט געווארן פון א געוויסן וואלפהארן, און א מאן מיט'ן נאמען סינגער, פון מאנטרעאל, וועלכער האט זיך אנגעגעבן פאר אן ארוואקאט.

ארבעטער פארטיי שטעלט ניט ארויס קיין קאנדידאטן אין סאוט און סאוט צענטער

די ארבעטער פארטיי האט באשלאסן צו באשרייינקען זיך מיט אירע צוויי קאנדידאטן אין וויניפעג, — היפס אין נארד און וואודסוואירט אין נארט צענטער. אין סאוט און אין סאוט צענטער וועט זי קיין קאנדידאטן ניט ארויסשטעלן.

קווין צייכנט אן פלענער ווי צו לייזן די ארבעטסלאזיקייט פראגע

אן אלגעמיינע און באדייטנדע העכערונג אין שכירות, קירצערע ארבעטס שטונדן, מענשן זאלן זיך צוריקציען פון אינדוסטריעלע ארבעטן אביסל פריער ווי זיי טוען עס אין היינטיקע צייטן; קינדער זאלן לערנען אין די שולן אביסל לענגער ווי זיי טוען עס איצט און ניט וועקגיין אין די סאמע יונגע יארן צו דער ארבעט, און א פארזיכערונגס סיסטעם פאר ארבעטסלאזע — דאס זיינען איינינקע פון די פארשלאגן וואס זיינען פארגעלייגט געווארן פון דזשאן קווין, מיטגליד פון מאניטאבער פראווינציעלן פארלאמענט, ווען ער האט נעכטן גערעדט וועגן דער פראגע פון ארבעטסלאזיקייט, פאר די מיטגלידער פון "לייאנס קלוב" אין פארט־גערי האטעל.

ביז די אויבנדערמאנטע מיטלען וועלן ניט אנגענומען ווערן, וועט קיין רפואה ניט העלפן צו דער ארבעטסלאזיקייט מכה, וואס הערשט איצט, ביז וואנען עס וועט ניט געשאפן ווערן קיין נייער סאציאלער סיסטעם.

באריירנדיק אומדירעקט די פאסירונג מיטוואך ארום דעם סיטי האל, ווען עס האט אויסגעבראכן א געשלעגע צווישן א גרופע ארבעטסלאזע און פאליציסטן, צוליב דעם וואס די ארבעטסלאזע זיינען ניט צוגעלאזט געווארן צום מעיאר אויף זייער פארלאנג צו האבן מיט אים אן אודיענץ, האט מר. קווין דערקלערט, אז די "קלאבס" פון די פאליציסטן איז זייער א שלעכטער "במקום" פאר ברויט ווען א מענש איז הונגעריק.

"מען קען ניט דערווארטן אז א הונגעריקער מענש זאל רעספעקטירן וועלכן עס איז געזעץ, חוץ דעם נאטירלאכן, צו פארזארגן זיך אליין און זיין פאמיליע מיט לעבנס מיטלען", — האט דער ארבעטער פירער געזאגט.

"ביי היינטיקן טאג זיינען די מענשן ארגאניזירט צו נאכקומען די פאדערונגען פון דער אינדוסטריע און וואס עס פאדערט זיך איצט, איז, אז די אינדוסטריע זאל זיך ארגאניזירן צו נאכקומען די פאדערונגען פון די מענשן, און דאס וועט ניט געטאן ווערן אזוי לאנג ווי די אינדוסטריעס וועלן אנגעפירט ווערן פאר פריוואטע פראפיטן", — האט מר. קווין געזאגט.

(::)

באן קאטאסטראפעס אין אנטעריא קאסטן פיל קרבנות

טאראנטא, אנט., יוני 27. — פיר קינדער זיינען דערטרונקען געווארן, ווען 7 וואגאנען פון צוג נו. 4, סי. ען. אר., פון וויניפעג קיין טאראנטא, זיינען אראפ פון די רעלסן און צוויי זיינען האלב פארטרונקען געווארן אין ווערמיליאן טייך. נאך א צאל פערזאנען זיינען לייכטער אדער שווערער פארוואונדעט געווארן אינ'ם ברוך.

זיבן מענשן זיינען אומגעקומען ווען דער סי. ען. אר. צוג נו. 7 איז אראפ פון די אראפגעוואשענע רעלסן ארום פילד, אנט. זעקס פון זיי זיינען געווען "האבאס" וואס זיינען געפארן בגנבה.

פראנקרייך וועט אפשר אויך פארמאכן טויערן פאר אימיגראנטן

(ספעציעל פאר "דאס אידישע ווארט")

פאריז, יוני 27 (איטא). — עס איז דא די געפאר, אז פראנקרייך, פאקטיש דאס איינציקע לאנד אין איראפע וואוהין אידן פון מזרח איראפע האבן נאך געקאנט עמיגרירן און געפינען באשעפטיקונג, זאל פארמאכן אירע טויערן פאר אימיגראציע. די אידן אין פראנקרייך זיינען שטארק באאומרואיקט פון די דאזיקע אויסזיכטן. "פרעמיער טארדיא האט אנומלט דערקלערט, אז פראנקרייך ווערט גע־ראעט פון ארבעטסלאזיקייט. דאס האט באוואוינט די צייטונגען ארויסצושטעלן די פאדערונג, אז די אימיגראציע זאל אפגעשטעלט ווערן.

בערנארד שאו אנערקענט פאר קליגסטן מענשן אין ענגלאנד; לארד מעלטשעט אויף 7טן ארט

לאנדאן, יוני 27. — "דער ספעקטייטאר", א וועכנטלאכער זשורנאל פאר דעם אינטעליגענטערן קלאס לעזער, האט דורכגעפירט אן אפשטימונג צווישן זיינע לעזער וועגן דעם, וועמען אנערקענען זיי פאר דעם קליגסטן מענשן מיט'ן בעסטן קאפ אין גרויס בריטאניע.

בערנארד שאו האט אין דער אפשטימונג געוואונען דעם ערשטן פלאץ. מערקווירדיק איז, אז פרעמיער מאקדאנאלד האט ניט געקראגן קיין איינציקע שטימע און עקס־פרעמיער באלדווין האט באקומען בלויז 13 שטימען.

די שטימען פאר די ערשטע צען פלעצער זיינען נאך אין ארדענונג: בערנארד שאו, 214; סער אליווער לאדזש, 183; לארד בירקענהעד, 162; ווינסטאן טשוירטשיל, 95; דין אינדזש, 91; ה. ג. וועלס, 86; לארד מעלטשעט, 62; לאיד דזשארדזש, 50; פיליפ סנאודען, 48; סער דזשאן סיימאן, 45.

לארד רידינג האט אויך געקראגן 35 שטימען, און ק. טשעסטערטאן (באוואוסט פאר אן אנטיסעמיט), 17. קיין איינציקע פרוי איז ניט אריין אינ'ם ליסט.

קאמזעט ציט צוריק אסיגנירטע סומען פון בירא-בידזשאן

א סברא אז קאמזעט ציט זיך צוריק פון בירא־בידזשנער פלאן. — צוריקגעצויגענע סומע גייט פאר קאלאניזאציע אין קרים

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

מאסקווע, יוני 27 (איטא). — אז דער קאמזעט טרעט צוריק פון זיינע פריערדיקע בירא־בידזשאן פלענער, דערוויזט דער באשלוס וואס די קערפערשאפט האט אנגענומען צו טראנספערירן 325 טויזנט רובל אסיגנירט פאר בירא־בידזשאן, אויף קאלאניזאציע אין קרים.

די קאמזעט זיצונג, וואו דער באשלוס איז אנגענומען געווארן, האט באטראכט די פראגע וועגן ווייטער רעדוצירן דעם בירא־בידזשאנער בודזשעט, און האט באשטימט א ספעציעלע קאמיסיע פאר דעם צוועק, איינשליסנדיק מערעזשין, לארין און טשעמערינסקי.

דער קאמזעט האט אויך אנגענומען א רעזאלוציע מער ניט צו פינאנסירן פונ'ם קומענדיקן הארבסט אן די אידישע קאלאניזאציע אין ווייס־רוסלאנד, כערסאנער קריוואיראגער און מעליטאפאלער קרייזן. דער דאזיקער באשלוס, כאטש ער פאראורזאכט זארג די אידן פון אוקראינע און ווייס־רוסלאנד, וועט אבער ניט שעדיקן די קאלאניזאציע טעטיקייטן פון אגרא־דזשאינט, איקא אדער ארט.

מאסקווע, יוני 27 (איטא). — 30 אידישע אינדוסטריעלע גילדן, וואס זאלן באשעפטיקן פיר טויזנט אידן, ווערן געפלאנט פונ'ם אוקראינער ארט.

(::)

"דאר היום" דערשיינט ווידער

ירושלים, יוני 27 (איטא). — דער "דאר היום" אפגעשטעלט פון דער רעגירונג מיט איינינקע וואכן צוריק, האט געקראגן די דערלויבעניש היינט ווידער צו דערשיינען.

אונגארישע רעגירונג באט אן אידישע פליכטלינגען צו שמד'ן זיך

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

בודאפעסט, יוני 27 (איטא). — די קלאגע איז געמאכט געווארן אין פארלאמענט, אז געוויסע אידישע פליכטלינגען אין פלוענפקירכען, אונגארן, האט מען אנגעבאטן זיי זאלן זיך שמד'ן, ווי א באדינג פאר דעם אז מען זאל זיי געבן אונגארישע בירגערשאפט.

די קלאגע האבן געמאכט די סאציאל־דעמאקראטישע דעפוטאטן ראנשטיין און עסטערדזשאליאס אין א דעבאטע וועגן קאנטראל איבער די פרעמדגעבארענע. די דעפוטאטן האבן פארדאמט די רעגירונג פאר די בארבארישע מעטאדן וואס זי ווענדעט אן אינ'ם קאנטראל פון די פרעמדגעבארענע, ארויסשיקנדיק פון לאנד בלויז אידן און סאציאליסטן.

(::)

די קינדער אפטיילונג

שטעלט זיך אפ איבער די צוויי זומער חדשים, ווען סיי די קינדער און סיי די לערער זיינען אויף זייערע זומער וואקאציעס. זי וועט באנייט ווערן מיט'ן אנהויב פונ'ם נייעם זמן, סעפטעמבער 1טן.

מעיאר לייקנט, אז ער האט אפגעזאגט זיך פון אויפנעמען ארבעטסלאזע

מעיאר וועב האט נעכטן אפגעלייקנט, אז ער האט ניט געוואלט אויפנעמען די דעלעגאציע פון די ארבעטסלאזע.

"מען האט מיר געזאגט אז זיי ווארטן אין דרויסן און ווילן מיך זעען. מיין ענטפער איז געווען אז איך בין ווילינ אויפצונעמען א קליינע דעלעגאציע, נאכדעם ווי די סעסיע וועט זיך ענדיקן"— האט דער מעיאר געזאגט.

"איך האב קיינמאל קיינעם ניט אפגעזאגט אויפצונעמען. איך בין גרייט אויסצוהערן יעדע דעלעגאציע פון ארבעטסלאזע. עס טוט מיר זייער לייד פאר דעם וואס עס האט זיך געטראפן. און עס טוט מיר נאך מער ווי לייד אויב עס איז פאראורזאכט געווארן צוליב א מיספארשטענדעניש", — האט דער מעיאר געזאגט.

ווי עס ווייזט אויס, איז דעם מעיארס ענטפער, אז ער איז ווילינ אויפצונעמען די דעלעגאציע, ניט דערגאנגען צו דזשיימס ביטי, דער פירער פון די ארבעטסלאזע, ניט געקוקט אויף דעם וואס מר. ביטי איז אינפארמירט געווארן אז עס איז פאר אים אוממעגלאך צו זען דעם מעיאר.

דזשיימס ביטי איז מיטוואך, נאך א צוזאמענשטויס מיט דער פאליציי, ארעסטירט געווארן, און נאכדעם ווי ער איז דערשינען אין שטאטישן פאליציי געריכט, איז ער ארויסגעלאזט געווארן אויף צוויי טויזנט דאלאר ערבות (בייל) ביז א וויטערדיקן פארהער.

(::)

סימפסאנס באריכט וועט צופרידנשטעלן אראבישע פאדערונגען, זאגט צייטונג

ירושלים, יוני 27 (איטא). אז דער באריכט פון לארד סימפסאן צו דעם קאלאניאלן אפיס וועט צופרידן שטעלן אלע אראבישע טענות פארגעלייגט דורך דער לאנגער אויספארשונג.— זאל לארד סימפסאן האבן דערקלערט צו די אראבער אין בית־לחם, לויט דער באהויפטונג פון דער אראבישער צייטונג "אל כאיאט".

(::)

י. מ. ה. א. פוטבאל טים אין גרויסער שלאכט מארגן

איינע פון די אינטערעסאנטסטע פוטבאל פארטיעס פונ'ם סעזאן וועט געשפילט ווערן מארגן (שבת), 6.30 אוונט, ווען די י. מ. ה. א. וועט זיך שלאגן מיט דער פארט־רוזש טים אין די סעמי־פינאלן פון דער דאמיניאן טשעמפיאנשיפ. די אידישע בחורים האבן זיך לעצטנס אויסגעצייכנט און זיי האפן צו געווינען די וויכטיקע פארטיע.

געזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, יוני 27

פארזאמל. פון לינקע פוע"צ 8.30 אוונט אין פרץ־אינסטיטוט. רעפעראט: "פארשיידענע ריכטונגען אין דער קולטור".

שבת, יוני 28

רבי הורוויץ: חומש מיט מפרשים, 4.30 נ.מ., אין אהל־יעקב שול.

זונטאג, יוני 29

"סילווער טי" פון ליידיס אקז. פון עדת ישורון שול, 2.30 נ.מ. ביז 11, אין שול.

סילווער טי פון מעזשיריטשער ליידיס אייד, ביי מרס. ריטשמאן, 680 פריטשארד עוו., 2 ביז 12.

פארזאמל. פון באבראווער הילפס פאראיין ביי מרס. כאטשינאוו, קילדאנען וו.

פיקניק פון קאמ. פארטיי אויף מעקדאקאל פארם, קילדאנען א. ספארט צוביים.

פיקניק פון בר. 2 פוע"צ אין קילדאנען פארק. ארויספאר פון פרץ־אינסט.

מאנטאג, יוני 30

פיקניק פון פראפאיסקער פרויען, אין קילדאנען פארק. ארויספאר 2 נ.מ. פון פרץ־אינסטיטוט.

דר. נארמאן בוק ביי פארזאמ. פון מוטער פאראיין פון ת"ת, 8.30 אוונט.

דינסטאג, יולי 1

"פאליטישער געריכט" אויף טעמע "ענגלאנד און ציוניזם". בר. 2 פוע"צ און יוגנט פאר ארב. א"י, 8.30 אוו. אין פרץ אינסט.

מיטוואך, יולי 2

פינאנצ. באריכט און וואלן ביי וויניפעג פרי לאאן, אין 239 מאניטאבא עוו. 8 נ.מ.

לעצטע טיי פון סעזאן פון מוטער פאראיין פון ת"ת ביי מרס. מ. סיים, 365 מאניטאבא עוו., 2 ביז 12 נ.מ.

זונטאג, יולי 6

"הייק" פון איד. פאלקס ביבליאטעק פון לעזער און פריינט, צו "בווירדס היל", זאמל פלאץ, 418 אבערדין עוו. פונקט 7.30 אינדערפרי.

וואלן פארזאמלונג פון ציון לאאן, 10.30 פרי, אין תלמוד תורה.

(::)

חנה סירקין היינט צוריק פון קאלגארי

חנה סירקין, פאר צוויי יאר לערערן פון פרץ־שול אין קאלגארי, קומט אהיים, צו אירע עלטערן, מר. און מרס. סירקין, 451 אלפרעד עוו.

טראנסאטלאנטישער עראפלאן אנגעקומען בשלום ניו-יארק

ניו־יארק, יוני 26. — דער טראנסאטלאנטישער עראפלאן "סאודערן קראס", וועלכער האט נעכטן געלאנדעט אין ניו־פאונדלענד אנקומענדיק פון אירלאנד, איז היינט, 6.32 נ.מ. אנגעקומען בשלום קיין ניו־יארק. די 1,100 מייל פון הארבאר־גרייס, ניו־פאונדלענד, האט דער עראפלאן דורכגעמאכט אין פנים פון אומגינסטיקע ווינטן און א געדיכטן נעבל.

די לופט־פליער, קינגספארד סמיט און זיינע דריי געהילפן, האבן געקראגן א

די לאקאלע קאמוניסטישע ארגאניזאציעס וועלכע וועלן באטראכטן, צי זיי זיינען פאסיקע קאנדידאטן פאר דער פארטיי.

שטורעמדיקע אויפנאמע פון א ריזיקן ענטוזיאסטישן עולם. דער געדראנג אויפ'ן פעלד איז געווען אזוי גרויס, אז די אפיציעלע אויפנאמס קאמיטעט, איינשליסנדיק דעם בריטישן אמבאסאדאר און דעם אווסטראליער הייך־קאמישאנער, האבן ניט געקאנט צו זיי צוקומען.

(::)

שטאט וועט אנפירן א קאמף קעגן טומל

באטראכטנדיק די קלאגעס פון געוויסע סאוט־ענדער איינוואוינער קעגן דעם גערויש פון די שפיל־פלעצער פון ריווער פארק, האט די געזונטהייט קאמיסיע פון שטאט באשלאסן, אז גערוישן בכלל זיינען שעדלאך פאר די איינוואוינער און דארפן אויסגעמיידן ווערן, וואו נאר מעגלאך.

די קאמיסיע האט דערפאר באשלאסן צו באפולמעכטיקן דעם סיטי סאליסיטאר, ער זאל אנצייכענען דעם פראיעקט פון א "ביילאו", וואס זאל באשרייינקען דאס רעכט צו מאכן טומל, וואו נאר דאס קאן אויסגעמיידן ווערן.

געוועזענע לינקע פועלי־ציון ניט אריינגענומען אין קאמוניסטישע פארטיי

מאסקווע, יוני 27 (איטא). — דער צענטראל קאמיטעט פון דער קאמוניסטישער פארטיי האט זיך אפגעזאגט פון אריינצונעמען אין דער פארטיי די 24 געוועזענע פירער פון די לינקע פועלי־ציון, וועלכע האבן מיט איינינקע וואכן צוריק עפנטלאך אפגעזאגט זיך פונ'ם ציוניזם, אויפגעגעבן דעם קאמף קעגן בירא־בידזשאן און האבן זיך געווענדעט מיט דער בקשה מען זאל זיי אריינגעמען אין דער קאמוניסטישער פארטיי.

עס ווערט פארשטאנען, אז מען האט זיי אינפארמירט, אז מען קאן זיי ניט אריינגעמען "אן בלאק", אבער זיי קאנען זיך ווענדן יעדער איינער באזונדער צו די

גערעטעניש אויסזיכטן לעצטנס פארבעסערט אין מערב-קאנאדע

אטאווא, יוני 26. — לויט דעם לעצטן באריכט פון דער סטאטיסטישער ביורא, האט זיך די לאגע אויף די מערב קאנאדער פעלדער לעצטנס געענדערט צום בעסערן; און די גערעטעניש אויסזיכטן זיינען א סך גינסטיקער, ווי זיי זיינען געווען מיט איינינקע וואכן צוריק.

דער באריכט לויטעט, אז אין מאניטאבא זיינען די גערעטעניש אויסזיכטן גינסטיקע, אין סאסקאטשעוואן זיינען די תבואות אויף די פעלדער עטוואס הינטערשטעליק, ווען מען נעמט אין אנבאטראכט דעם פאקט, אז די פעלדער זיינען דארטן פרי פארזייט געווארן דאס יאר. די אויסזיכטן אין אלבערטא האבן זיך באדייטנד פארבעסערט זינט דער לעצטער באריכט איז ארויסגעגעבן געווארן.

(::)

גארבאוויצקי דא אויפ'ן וועג קיין איראפע

גרינארי גארבאוויצקי, באקאנטער וויאלאניסט, פריער פון וויניפעג און פאר די לעצטע דריי יאר פידל־פעדאגאג אין קאלגארי איז היינט א גאסט אין וויניפעג אויף זיין וועג קיין איראפע.

מר. גארבאוויצקי מאכט איצט א רייזע קיין בערלין, דייטשלאנד, וואו ער וועט זיין דער גאסט ביי דער מאצארט פייערונג, וואס עס ווערט דארטן דורכגעפירט היינטיקן זומער.

מר. גארבאוויצקי פארט דורך מאנטרעאל, לאנדאן, ברעמען, בערלין און אויף צוריק וועט ער פארן דורך פאריז, שערבורג, ניו־יארק. ער וועט זיך צוריקקערן אין קאלגארי אין סעפטעמבער מאנאט, וואו ער וועט ווידער אנפירן מיט זיין סטודיא און מיט דעם קאלגאריער סימפאנישן ארקעסטער.

(-:-)

די רבנים אנאנסירן, אז די צייט פון ליכט בענשן איז 8.15, און די צייט פון עפענען די בוטשער שעפער—9.10

באריכט וועגן ערנסטן אויפשטאנד אין באליוויע

בוענאס איירעס, ארגענטינע, יוני 27. — ניט געקוקט אויף דער שטרייינגער צענזור וואס הערשט אין באליוויע, רייסן זיך פון דארטן דורך באריכטן וועגן אן ערנסטן אויפשטאנד. עס ווערט באריכטעט, אז לעצטן זונטאג איז פארגעקומען אן ערנסטע שלאכט אין לא־פאז, הויפט־שטאט פון באליוויע, אין וועלכער 80 מענשן זיינען געטויט געווארן. די פאליציי, ווערט ווייטער דערציילט, האט אויסגעשלאכטעט 34 מיטגלידער פון אן ארבעטער פארזאמלונג, און צווישן די דערמאנטע זיינען געווען פרויען און קינדער.

די היגע צייטונג "קריטיקא" באריכטעט, אז דער געוועזענער פרעזידענט פון באליוויע, סילעס, באהאלט זיך אויס אין דער אמעריקאנער לעגאציע.

אגב - אורחא

פון מארק

אידן און פעטש

א פאטש קאן טאקע גארנישט ניט האבן צו טאן מיט "גוט שבת", אבער צו אידן האבן פעטש שוין גאר א גרויסע שייכות.

דאס האט ניט צו טאן מיט דעם, וואס אידן קריגן פון גויאים. פון גויאים קריגן אידן קלעפ. א גוי האט פיינט פאטשן, — ער שלאגט זיך. ער האט ליב, אז דארט וואו ער לאזט אראפ א האנט מיט א פויסט זאל מער קיין גראז ניט וואקסן.

פעטש איז א אידישע מידה. דער איד האט אויך בלוט אין זיינע אדערן, און ניט קיין וואסער, און זיין בלוט צעקאכט זיך אויך פון צייט צו צייט — אבער ניט גענוג, אויף צו ארייינברייינגען אים אין אמת'ער רציחה.

און אז ער צעקאכט זיך, וועט ער ניט רייסן קיין פלעקער פון צוים צו פלעטן קעפ. ער וועט בלויז פאטשן — און געפאטשט ווערן. אין גאר די ערנסטע פאל, וועט ער אפשר ווארפן א לייכטער פון שטענדער אין קאפ. — אבער ער וועט אים אויך פריער פארזיכטיק איינוויקלען אין א טלית, כדי ווייכער צו מאכן דעם קלאפ (ערשט די טעג האב איך געהערט מעשות פון אזעלכע געשלעגן אין דער אלטער הוים).

פעטש איז אזוי פאקטיש א נאציאנאלער מנהג, א נאציאנאלע איינגשאפט אונזערע, — אן אינסטיטוציע, געהייליקט פון דער טראדיציע . . .

* * *

די מאדערנע היינט־וועלטיקע אידן, סיי די ציוניסטן און סיי די רעוואלוציאנערן, זעען אויס קענען פעטש: די ערשטע זעען אין דעם א שענדלאכע גלות־אינסטיטוציע ווי "זשארגאן". די אנדערע זעען דערינען א רעזולטאט פון דער דעקלאסירטקייט פונ'ם אידישן פאלק, זיין קליינבירגערלאכקייט.

ביידע ווילן, אז אידן זאלן זיך שלאגן ווי גויאים, — מיט רציחה, — ווי עס פאסט פאר "א נארמאלן פאלק", אדער פאר "אמת'ע רעוואלוציאנערן".

אבער זייער פראפאגאנדע פאר די לעצטע צענדליקער יארן האט נאך ניט געבראכט קיין גרויסע פרוכטן. די מייסטע אידן זיינען נאך אלץ "שמעק־טאבאק" גזלנים. זיי ריידן נאך אלץ אידיש און פאטשן זיך צווישן זיך.

* * *

איך זאג דא ניט קיין מיינונג וועגן דעם ענין, נאר איך קאנסטאטיר בלויז א פאקט.

איך זאג ניט אז אידן זיינען דערפאר בעסער אדער ערגער פון גויאים. אבער איך וויל פרובירן קלאר מאכן פאר זיך אליין, פארוואס גויאים ממית'ן זיך, און אידן פאטשן זיך בלויז.

און עס זעט מיר אויס:

גויאים בכלל האבן גרויסע ארגומענטן צווישן זיך, איבער גרויסע זאכן.

זיי האבן גרויסע, נאציאנאלע און סאציאלע פראבלעמען צו לייזן. — און פאר גרויסע זאכן דארף מען במילא שלאגן זיך שטארק, ביז בלוט.

און אזוי געוויינען זיך די גויאים צו שלאגן אויף א גרויסן שטייגער. אזוי אז אפילו אין קלענערע זאכן האלטן זיי זיך אויף אן זייער איינענעם שטייגער.

זיי זיינען, מיט איין ווארט, תמיד געשפאנט און גרייט צו שלאגן זיך. און ווי נאר עס צעקאכט זיך דאס בלוט, דריקט זיך די האנט אין א שטארקן פויסט.

אידן האבן פאר הונדערטער און הונדערטער יארן ניט געהאט די געלעגנהייט צו פארנעמען זיך מיט גרויסע, נאציאנאלע פראבלעמען, און סאציאל האבן זיי קוים געהאלטן זיך מיט'ן קאפ איבער'ן וואסער.

זייערע נאטירלאכע קאמפערישע נייגונגען האבן זיי אויסגעלעבט אין דער קליינער, מיזעראבעלער שטעטלדיקער פאליטיק, אין באד־פראגע, אין בשר־כשר מחלוקת, אין דעם אויסטייל פון עליות און הגבה, — אדער אין "קריגערייען" איבער דעם פשט פון א פסוק אדער א סוגיה . . .

פאר א רינענדיקן דאך פון באד לוינט זיך ניט שפאלטן קיין קעפ. פאר א ביצה שנולדה ביום־טוב שלאגט מען זיך ניט מיט קיין דרוקעס. פאר דעם זיינען גאנץ גענוג פעטש, פשוט'ע אידישע און אידישלאכע פעטש, און אין די גאר הארבע פאלן — א לייכטער, איינגעוויקלט אבער אין א טלית.

און אזוי ווי אונזער אידישע פאליטיק איז נאך איצט אויך ניט ווייט אוועק פון באד און בשר־כשר מחלוקת'ן, אדער פון אט די קליין־שטעטלדיקע באגריפן, אפילו ווען מיר פארמעסטן זיך אויף גרויס פאליטיק, האלטן מיר נאך אלץ ביי פעטש. — כאטש סימנים פון "רענעסאנס" זיינען שוין דא: רעכטע און לינקע שטעכן זיך שוין מיט מעסער אויך . . .

* * *

נ. ט. אט אזוי קאכט זיך ביי אונז אויף דער גויאישער גאס מיט וואלן, מיט קאמפן פון פארטייען פאר דער הערשאפט איבער א גרויסער מדינה אין קאן.

און אויף דער אידישער גאס — אין סאמע ברען פונ'ם וואל קאמפיין, האט זיך צעקאכט א שלאכט איבער בשר־כשר פראגעס, איבער א סענט און א האלבן סענט, איבער א ביצה שלא נולדה . . .

אלץ הייסט געקאכט: מען האט געקאנט מיינען, אז אין קאן שטייט א גוואלדיקע סטאוקע. אידן וואס געדענקען קוים דעם טעם פון בשר־כשר פון זייערע קינדעריארן, האבן זיך אזוי געהיצט, גלייך ווי זיי וואלט דער ענין אין לעבן גענאנגען.

דאס האט דאס אידישע פאלק פון וויניפעג אזוי אויסגעלעבט דעם איבערפלוס פון זיין ענערגיע . . .

אבער צו פעטש איז עס ניט דערגאנגען: אפנים אז טיף אין הארצן האט מען געפילט, אז קיין פעטש איז דאס שוין אויך ניט ווערט!